Helsingin aikuislukio

Helsinki

ABI-OPAS

OHJEITA SYKSYN 2022 YLIOPPILASKIRJOITUKSIIN

YLIOPPILASKOEPÄIVÄT ..... - 4 -
YO-TUTKINNON VUODENKIERTO ..... - 5 -
DIGITAALISET YLIOPPILASKOKEET ..... - 6 -
KÄYTÄNNÖN OHJEITA KOKEISIIN ..... - 7 -
YLIOPPILASTUTKINNON SUORITTAMINEN ..... - 8 -
Syksyllä 2021 tai aikaisemmin aloitetut tutkinnot ..... - 8 -
Keväällä 2022 tai myöhemmin aloitetut tutkinnot ..... - 9 -
OSALLISTUMISOIKEUS ..... - 9 -
ILMOITTAUTUMINEN ..... - 10 -
KOESUORITUSTA HEIKENTÄVÄT SYYT ..... - 11 -
KOKEIDEN UUSIMINEN JA TUTKINNON TÄYDENTÄMINEN ..... - 11 -
VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN ..... - 12 -
KOESUORITUKSET JA ARVOSTELU ..... - 12 -
OIKAISUVAATIMUS ..... - 12 -
YLIOPPILAAKSI VALMISTUVAN NIMEN JULKAISEMINEN ..... - 12 -
PÄÄTTÖTODISTUS ..... - 13 -
YO-TODISTUS ..... - 13 -
YLIOPPILASTUTKINNON ARVOSANAT ..... - 14 -
KOMPENSAATIO ..... - 14 -
AINEKOHTAISIA OHJEITA YLIOPPILASKOKEISIIN ..... - 14 -
KIELIKOKEET ..... - 15 -
ÄIDINKIELEN KOE ..... - 16 -
SUOMI TOISENA KIELENÄ -KOE ..... - 17 -
MATEMATIIKAN KOE ..... - 18 -
REAALIAINEIDEN KOKEET ..... - 19 -

YLIOPPILASKOEPÄIVÄT

- Kokeet pidetään Mäkelänrinteen toimipisteessä osoitteessa Mäkelänkatu 47.
- Löydät tarkemmat tiedot koetiloista Wilman tiedotteissa ennen kokeita.
- Paikalla on oltava klo 8.15, jotta kokeet pääsevät alkamaan ajallaan klo 9.00.

SYKSY 2022

ma 12.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
ke 14.9.	uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 16.9.	englanti, espanja, ranska, saksa, venäjä, pitkä oppimäärä
ma 19.9.	ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 20.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 22.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
pe 23.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe ja suomi toisena kielenä -koe
ma 26.9.	englanti, espanja, italia, ranska, saksa, venäjä, lyhyt oppimäärä
pe 2.12.	LAKKIAISET klo 18

KEVÄT 2023

ti 14.3.	äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe ja suomi toisena kielenä -koe
to 16.3.	englanti, espanja, italia, ranska, saksa, venäjä, lyhyt oppimäärä
pe 17.3.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe
ma 20.3.	englanti, espanja, ranska, saksa, venäjä, pitkä oppimäärä
ke 22.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 24.3.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ma 27.3.	ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 29.3.	uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 2.6.	LAKKIAISET klo 18

YO-TUTKINNON VUODENKIERTO

ELOKUU
- elokuun kertausopinnot
- osallistumisoikeus syksyn yo-kokeisiin tarkistetaan

SYYSKUU
- syksyn yo-kokeet

MARRASKUU
- 4. marraskuuta mennessä opintojen oltava suoritettu, jos olet valmistumassa syksyllä
- lopulliset yo-koetulokset Wilmaan ja Oma Opintopolkuun
- ilmoittautuminen kevään yo-kokeisiin

JOULUKUU
- lakkiaiset itsenäisyyspäivän tienoilla
- 3. periodin kertausopinnot alkavat

TAMMIKUU
- kevään tutkintomaksu maksettava eräpäivään mennessä

HELMIKUU
- osallistumisoikeus kevään yo-kokeisiin tarkistetaan

MAALISKUU
- kevään yo-kokeet

HUHTIKUU
- ilmoittautuminen kesälukion kertausopintoihin

TOUKOKUU
- 5. toukokuuta mennessä opintojen oltava suoritettu, jos olet valmistumassa keväällä
- lopulliset yo-koetulokset Wilmaan ja Oma Opintopolkuun
- ilmoittautuminen syksyn yo-kokeisiin ja elokuun kertausopintoihin
- lakkiaiset touko-kesäkuun vaihteessa

KESÄKUU
- kesälukion kertausopinnot
- syksyn tutkintomaksu maksettava eräpäivään mennessä

DIGITAALISET YLIOPPILASKOKEET

Yo-kokeisiin osallistuvilla tulee olla käytössään oma kannettava tietokone. Abitti-kokeiden suorittamista harjoitellaan lukiokursseillamme. Ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta *ylioppilastutkinto.fi* ja *abitti.fi* löydät lisätietoja.

Ylioppilaskokeessa laitteeseen käynnistetään YTL:n toimittama Abitti-käyttöjärjestelmä ohjelmistoineen USB-muistilta. Laitteessa tulee siis olla mahdollisuus käynnistää käyttöjärjestelmä USB-muistilta sekä Ethernet/WLAN-verkkoliitäntä langallista verkkoyhteyttä varten. Näytön koko saa olla enintään 18". Kokeessa tarvitset myös laitteen virtajohdon ja langalliset kuulokkeet. Mahdollisten lisälaitteina liitettävien hiiren ja/tai näppäimistön on myös toimittava langallisesti.

Koneen omaa käyttöjärjestelmää ei käytetä kokeen aikana, eikä sinulla ole mahdollisuutta käyttää koneeseen asennettuja ohjelmia tai tiedostoja. Laitteen yhteensopivuuden voit varmistaa lataamalla koekäyttöjärjestelmän omalle USB-muistille ja käynnistämällä sen laitteessa. Ohjeet löytyvät osoitteesta abitti.fi. Vastuu laitteen käynnistymisestä on sinulla, joten sinun tulee varmistua hyvissä ajoin ennen koetilannetta käyttämäsi laitteen toimivuudesta kokeilemalla. Sinun täytyy siis tutustua sähköisissä ylioppilaskokeissa käytettäviin Abitti-koeympäristöön ja LibreOffice-ohjelmistoon hyvissä ajoin ennen varsinaisia ylioppilaskokeita.

- Varmista, että sinulla on ylioppilaskokeen tekemiseen soveltuva kannettava tietokone ja lisälaitteet:
    - USB-liitäntä muistitikkua varten sekä Ethernet/WLAN-liitäntä, jolla laite liitetään langalliseen verkkoon (monet laitteet vaativat erillisen sovitinpalan)
    - langalliset kuulokkeet
    - laitteen virtajohto
    - mahdollinen ulkoinen langallinen hiiri
- Kannettava tietokone täytyy pystyä käynnistämään USB-muistilta, koska yo-kokeissa tällä tuodaan koneelle suljettu verkko.
- Selvitä etukäteen, miten oma kannettava koneesi käynnistetään USB-muistilta:
    - googlaa oman koneesi merkki ja malli + "boot from usb"
- Jos konettasi ei ole aikaisemmin käynnistetty USB-tikulta, voit ensimmäisellä kerralla joutua tekemään muutoksia koneen asetuksiin (käynnistysasetuksissa määrätään kone käynnistymään USB-muistilta).
- Yo-kokeisiin osallistuville järjestetään koululla opintojen yhteydessä harjoituskokeita, joissa jokaisen kokelaan oma kannettava tietokone käynnistetään USB-muistilta ja Abitti-koeympäristöön sekä LibreOffice-ohjelmistoon tutustutaan. Varmista siis opettajilta, milloin Abitti-harjoituskokeita tehdään.
- LibreOffice-paketin voi ladata ilmaiseksi omalle koneelleen. Sen voi myös ladata USB-muistille portableapps.com-palvelusta ja käyttää muistilta millä tahansa koneella.

KÄYTÄNNÖN OHJEITA KOKEISIIN

Koekohtaiset tiedot kokeiden sijoittelusta löytyvät Wilman tiedotteista ennen kokeita. Koetilaisuuden aloitus ohjeistuksineen vie aikaa, joten kokeisiin täytyy saapua viimeistään klo 8.15, jotta kokeet voidaan aloittaa ajallaan. klo 9.00. Kokeet kestävät 6 tuntia. Kokeista saa poistua aikaisintaan klo 12.

Koululla on koeaamuna nähtävissä kokeeseen osallistuvien nimiluettelot, joista ilmenee jokaisen kokelaan koetila sekä istumapaikkanumero.

Abittiin kirjaudutaan henkilötunnuksella. Varaudu todistamaan henkilöllisyytesi voimassa olevalla kuvallisella henkilöllisyystodistuksella sekä koejärjestelmään kirjautuessa että kokeesta poistuessa.

Koetilassa on vastausten luonnostelua varten luonnospapereita, jotka palautetaan kokeen päätyttyä valvojalle. Näitä luonnospapereita ei huomioida arvostelussa.

Koetilaan saa tuoda vain kokeen suorittamiseen tarvittavat välineet ja eväät ilman käärepaperia, mielellään läpinäkyvässä rasiassa. Kaikki, mitä tuot koetilaan, tarkistetaan koetilaan saavuttaessa. Kaikista eväistä on poistettava etiketit ja tekstit on teipattava piiloon ennen saliin tuloa. Puhelimet ja muut älylaitteet sekä lompakot kerätään tarvittaessa ennen koetta säilytettäväksi kokeen ajan. Mitään langattomasti toimivia Bluetooth-laitteita ei saa tuoda saliin. Henkilökohtaisia tavaroita voi jättää käytävään tai pukuhuoneeseen omalla vastuulla. Koulu ei vastaa näistä tavaroista.

Varmistu siitä, ettei taskuissasi eikä muualla mukanasi ole mitään, mikä voisi aiheuttaa tulkintavaikeuksia vilpin yrityksen suhteen.

Voit pyytää lupaa päästä WC-käynnille nousemalla seisomaan pulpetin viereen. Viittaa, kun sinulla on muuta asiaa. Salista voi poistua WC-käynnille vain valvojan saattamana.

Koepäivänä:

- Tule yo-kokeeseen hyvissä ajoin eli viimeistään klo 8.15, koska alkuvalmisteluihin menee aikaa.
- Selvitä koetila ja istumapaikka opiskelijalistasta ja tule koetilaan niin, että kaikki tavarasi ovat helposti tarkastettavissa.
- Tuo tarvittavat laitteet mukanasi, kytke ne koeverkkoon ja sähköverkkoon. Liitä kuulokkeesi kannettavaan tietokoneeseen.
- Käynnistä päätelaite paikaltasi löytyvältä opiskelijan USB-tikulta ja tee äänitesti.
- Syötä koejärjestelmään huolellisesti nimesi ja henkilötunnuksesi ja valitse oikea koe. Odota, että valvoja tulee tunnistamaan sinut. Henkilöllisyystodistuksen tulee olla esillä.
- Tunnistuksen jälkeen koe avataan, ja voit aloittaa sen tekemisen.
- Kun koe on valmis, päätä koe ja sulje tietokone. Palauta valvojalle USB-tikku ja luonnospaperit ja todista samalla uudelleen henkilöllisyytesi. Ota omat laitteesi ja säilytyksessä olevat tavarasi mukaan lähtiessäsi.

YLIOPPILASTUTKINNON SUORITTAMINEN

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana (ks. kuitenkin kohta 'Hylätyn kokeen uusiminen'). Voit lisätä tutkintoosi uusia aineita näiden kolmen tutkintokerran aikana. Tutkinnon suorittaminen alkaa, kun ilmoittaudut yhteen tai useampaan kokeeseen ensimmäisen kerran. Neuvottele aina opinto-ohjaajan kanssa ennen hajautetun tutkinnon aloittamista. Vältä liian aikaista aloitusta!

Äidinkielen kokeen korvaava suomi toisena kielenä -koe

Jos äidinkielesi on muu kuin suomi, ruotsi tai saame ja olet opiskellut lukiossa suomi toisena kielenä -oppimäärän, voit ylioppilastutkinnossa äidinkielen kokeen sijasta suorittaa suomi toisena kielenä -kokeen. Kokeessa ei vaadita äidinkielistä suomen kielen osaamista. Ylioppilastutkinnon osana kokeen hyväksytty suorittaminen antaa korkeakoulukelpoisuuden ja riittävän näytön jatko-opinnoissa vaadittavasta suomen kielen taidosta.

Syksyllä 2021 tai aikaisemmin aloitetut tutkinnot

Tutkintosi on valmis, kun olet suorittanut pakollisten kokeiden lisäksi lukion oppimäärän tai muut tutkintoon oikeuttavat opinnot esimerkiksi ammatillisessa oppilaitoksessa.

Tutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaikille pakollinen. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -kokeen voivat suorittaa ne kokelaat, joilla on oikeus osallistua kyseiseen kokeeseen. Voit valita kolme muuta pakollista koetta seuraavien neljän kokeen joukosta:

- toisen kotimaisen kielen koe
- vieraan kielen koe
- matematiikan koe
- reaaliaineen koe.

Pakollisiin kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Voit lisätä tutkintoosi uusia ylimääräisiä kokeita korkeintaan kolmen tutkintokerran ajan. Voit myös täydentää tutkintoasi uusilla aineilla sen jälkeen, kun olet valmistunut ylioppilaaksi. Saat valita myös sellaisia ylioppilastutkinnon ainevalikoimaan kuuluvia aineita, joita ei opeteta omassa lukiossasi.

Voit suorittaa tutkinnossasi vain yhden kokeen samassa oppiaineessa. Ylioppilaaksi valmistumisen jälkeen voit täydentää tutkintoasi saman oppiaineen eri tason kokeella. Jos suoritat tutkinnossasi esimerkiksi lyhyen matematiikan kokeen, voit suorittaa pitkän matematiikan kokeen vasta sitten, kun olet valmistunut ylioppilaaksi.

Keväällä 2022 tai myöhemmin aloitetut tutkinnot

Tutkintosi on valmis, kun olet suorittanut tutkintoon vaadittavien viiden kokeen lisäksi lukion oppimäärän tai muut tutkintoon oikeuttavat opinnot esimerkiksi ammatillisessa oppilaitoksessa.

Tutkintoon kuuluu vähintään viisi koetta. Kaikkien kokelaiden pitää suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden koe. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -kokeen voivat suorittaa ne kokelaat, joilla on oikeus osallistua kyseiseen kokeeseen. Voit valita neljä muuta koetta vähintään kolmesta eri ryhmästä, joihin kuuluvat:

- toisen kotimaisen kielen koe
- vieraan kielen koe
- matematiikan koe
- reaaliaineen koe.

Tutkintoon vaadittaviin viiteen kokeeseen tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman muun kokeen. Voit lisätä tutkintoosi uusia kokeita korkeintaan kolmen tutkintokerran ajan. Voit myös täydentää tutkintoasi uusilla aineilla sen jälkeen, kun olet valmistunut ylioppilaaksi. Voit valita myös sellaisia ylioppilastutkinnon ainevalikoimaan kuuluvia aineita, joita ei opeteta omassa lukiossasi.

Voit suorittaa tutkinnossasi eri tason kokeita samasta oppiaineesta, esimerkiksi lyhyen matematiikan kokeen ja pitkän matematiikan kokeen. Vain toinen saman aineen kokeista voi kuitenkin kuulua tutkintoon vaadittavien viiden kokeen joukkoon.

Sinun ei tarvitse ilmoittaa etukäteen, mitkä kokeet ovat tutkintoosi vaadittavia kokeita. Voit valmistua ylioppilaaksi millä tahansa kokeiden yhdistelmällä, joka täyttää yllä mainitut ehdot.

OSALLISTUMISOIKEUS

Lukiotutkinnon suorittajalla on oikeus osallistua yo-tutkinnon kokeeseen, kun hän on opiskellut ennen kokeeseen osallistumistaan vähintään asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit. Reaaliaineen kokeeseen aineessa, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua opiskeltuaan kaksi kyseisen aineen lukiokurssia. Jos vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia kursseja, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme lukiokurssia. Myös vähintään 2,5-vuotinen ammatillinen tutkinto antaa oikeuden osallistua ylioppilaskokeisiin. Kaksoistutkinnossa 90 osaamispisteen suorittaminen antaa osallistumisoikeuden yo-kokeisiin.

Ennen kokeita rehtori on velvollinen ilmoittamaan lautakunnalle, jos tutkintoon ilmoittautunut kokelas ei täytä osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä.

ILMOITTAUTUMINEN

Koko lukiota suorittava opiskelija tai ammatilliselta pohjalta kirjoittava ilmoittautuu ylioppilastutkintoon suorittaakseen koko tutkinnon. Tutkinnon täydentäjä tai arvosanojen korottaja sen sijaan ilmoittautuu vain erillisiin kokeisiin.

Yo-kokeisiin ilmoittaudutaan yhteen suorituskertaan kerrallaan koulun ilmoittamina ilmoittautumisaikoina. Wilmaan tehty alustava ilmoittautuminen täytyy tarkastuttaa ja hyväksyttää opinto-ohjaajalla. Katso tarkemmat ohjeet Wilman kautta ilmoittautumiseen seuraavalta sivulta.

Koekohtainen maksu on 34 €/koe. Osallistumismaksulomakkeet postitetaan ilmoittamaasi osoitteeseen.

Ilmoittautuminen kokeisiin on sitova: ylioppilastutkintomaksu on kaikissa tapauksissa maksettava kokonaisuudessaan ja se on ulosottokelpoinen. Et voi itse muuttaa laskulomakkeessa olevaa summaa. Jos koulu joutuu peruuttamaan osallistumisoikeutesi yksittäiseen kokeeseen suorittamattomien kurssien vuoksi, voit anoa ylioppilastutkintolautakunnalta koekohtaisen maksun palauttamista. Tässäkin tapauksessa joudut maksamaan perusmaksun. Esim. lääkärintodistuksen perusteella voit anoa ylioppilastutkintolautakunnalta ilmoittautumisen mitätöintiä. Tällöin tulee ottaa yhteyttä rehtoriin tai apulaisrehtoriin. Muista aina ilmoittaa mahdollisista osallistumisesteistä mahdollisimman pian rehtorille tai apulaisrehtorille!

Ilmoittautuminen Wilmassa

1) Tee yo-kokeiden hajautussuunnitelma ja sitova ilmoittautuminen yo-kokeisiin Wilmassa.
2) Vahvista ilmoittautuminen tapaamalla opinto-ohjaaja ja allekirjoittamalla lomake. (Huom! Tämä voidaan tarvittaessa tehdä vahvistusviestillä sähköpostilla tai Wilmassa.)

- Valitse yläreunan valikosta *Lomakkeet*.
- Tee ensin yo-kokeiden hajautussuunnitelma lomakkeella *Opintojen suunnittelu ja seuranta.*
- Tutkinnon täydentäjien/korottajien ei tarvitse tehdä hajautussuunnitelmaa.
- Mene kohtaan ”Yo-kirjoitusten hajautussuunnitelma” ja kirjaa tänne suunnitelmasi: kirjoitusaika (esim. 2022S = syksy 2022) ja valitse yo-aine. Lisää rivejä tarvittava määrä.
- Kokeita tulee suunnitelmassa olla vähintään viisi (katso tarkemmin s. 8-9).
- Muista lopuksi tallentaa syöttämäsi tiedot.
- Muista, että tämä osio on vain suunnitelma, ei siis sitova ilmoittautuminen.
- Valitse uudelleen *Lomakkeet* ja *YO-tutkinto, SITOVA ilmoittautuminen*. Hajautussuunnitelmasi näkyy nyt tällä lomakkeella. Ilmoittautuminen seuraaviin yo-kokeisiin tehdään kohdassa *SITOVA ilmoittautuminen.* Jokaiseen koekertaan ilmoittaudutaan erikseen.
- Valitse aine, johon ilmoittaudut.
- Valitse, onko koe sinulle pakollinen vai ylimääräinen (tutkinnon jatkajat).
- Lisää suoritusaika, joka tulee automaattisesti, kun siirrät kursorin sarakkeeseen.
- Kun ilmoittaudut useampaan kokeeseen, lisää rivejä tarvittava määrä.
- Jos sinulla on päätös erityisjärjestelyistä, tiedot näkyvät tällä lomakkeella.
- Tallenna tiedot.

KOESUORITUSTA HEIKENTÄVÄT SYYT

Kokelas voi sairauden, vamman, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden, vieraskielisyyden taikka muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi suorittaa ylioppilastutkinnon kokeet poikkeavasti eli hänelle voidaan myöntää erityisjärjestelyinä esim. lisäaikaa. Mahdollista on myös hylätyn kokeen arvosanan korotus lopullista arvosanaa määrättäessä.

Lukion erityisopettaja tekee ylioppilastutkintolautakuntaa varten opiskelijalle lukitestauksen ja -lausunnon erikseen pyydettäessä. Opiskelijan on käynnistettävä testaus- ja lausuntoprosessi jo pian opiskelujen alettua, koska erityisjärjestelyjä on kokeiltava opintojen aikana. Lisäksi on saatava kahden aineenopettajan lausunto erityisjärjestelyjen tarpeesta. Ylioppilastutkintoa varten anottavista erityisjärjestelyistä sekä vieraskielisyysselvityksestä saa tietoa erityisopettajalta, rehtorilta sekä YTL:n verkkosivuilta.

Erityisjärjestelyitä ylioppilaskokeeseen on haettava ylioppilastutkintolautakunnalta jo ennen ensimmäistä yo-kokeisiin ilmoittautumista. Ota yhteyttä asiassa erityisopettajaan viimeistään puoli vuotta ennen ilmoittautumistasi yo-kokeeseen. Lisätietoja ja ohjeita em. seikkoihin liittyvissä kysymyksissä saa erityisopettaja Päivi Rantalalta (paivi.rantala@edu.hel.fi, puh. 050 401 3323).

KOKEIDEN UUSIMINEN JA TUTKINNON TÄYDENTÄMINEN

Hyväksytyn kokeen uusija

Ylioppilastutkinnon kokeen hyväksytysti suorittanut saa uusia kokeen siinä lukiossa, jossa hän on suorittanut yo-tutkinnon. Hyväksytyn kokeen uusimisella ei ole aikarajaa.

Hylätyn kokeen uusija

Pakollisen hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa tutkinnon aikana. Siten, jos kokelas ajoittaa tutkinnon suorittamisen kolmeen perättäiseen tutkintokertaan ja tulee hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa viimeisellä näistä tutkintokerroista, hän saa uusia hylätyn kokeensa vielä kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Pisimmillään tutkinnon suorittaminen voi siis ulottua kuuteen tutkintokertaan. Jollei tutkintoa ole säädetyssä ajassa suoritettu, on tutkinto uusittava kokonaisuudessaan.

Jos kokelas on hylätty pakollisessa vaativamman tason kokeessa, hän saa hylättyä koetta uusiessaan osallistua saman oppiaineen lyhemmän oppimäärän kokeeseen. Lyhempään oppimäärään perustuvan kokeen suorittaminen katsotaan alkuperäisen kokeen uusimiseksi. Siten kokelas, joka on hylätty esimerkiksi pakollisessa pitkän matematiikan kokeessa, voi hylättynä kokeena uusia lyhyen matematiikan kokeen. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että kokelaan pakollisiin kokeisiin sisältyy yksi vaativamman tason koe.

Hylätyksi katsotaan myös sellainen koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta jäänyt siihen ilman erityisen painavaa syytä saapumatta, tai koe, jota kokelas ei ole jättänyt arvosteltavaksi.

Tutkinnon täydentäjä

Ylioppilastutkinnon suorittaneella henkilöllä on oikeus täydentää tutkintoaan kokeilla, joihin hän ei ole aikaisemmin osallistunut. Tutkintoa voi myös täydentää saman oppiaineen eritasoisella kokeella. Tutkinnon täydentäminen on mahdollista vasta sen jälkeen, kun tutkinto on suoritettu. Täydentämisen ajankohtaa ei muutoin ole rajoitettu.

VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN

Kokelas, joka syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä tai muuten törkeästi rikkoo järjestystä, menettää oikeutensa osallistua kokeisiin kyseisenä tutkintokertana. Kokeet, joihin kokelas on samalla tutkintokerralla ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi.

Matkapuhelimien ja muiden älylaitteiden tuominen koetiloihin on kiellettyä. Kokeista poistuminen ennen lautakunnan sallimaa aikaa klo 12 on lautakunnan määräysten vastaista.

KOESUORITUKSET JA ARVOSTELU

Kunkin kokeen ainekohtaisissa määräyksissä annetaan tarkemmat ohjeet kokeiden suorittamisesta. Kokeen jälkeen opettaja arvostelee koesuoritukset alustavasti. Lopullisen arvostelun suorittavat lautakunnan sensorit. Alustavat arvostelut tulevat Wilmaan 1-2 viikon kuluttua kokeesta. Lopulliset tulokset tulevat Wilmaan ja Oma Opintopolkuun lautakunnan kulloinkin ilmoittamana päivämääränä.

Arvosanojen pisterajat lautakunta päättää sitten, kun arvostelutyö on saatu päätökseen, kullakin tutkintokerralla erikseen. Eri arvosanojen suhteelliset osuudet lautakunta pyrkii pitämään perättäisinä vuosina jokseenkin samoina, mutta eri vuosina voi arvosanarajoissa olla melkoisia eroja.

OIKAISUVAATIMUS

Kokelaalla on mahdollisuus nähdä tulokset ja arvostellut koesuoritukset Oma Opintopolku -verkkopalvelussa. Jos kokelas tai alaikäisen kokelaan huoltaja on tyytymätön kokeen arvosteluun, hän voi tehdä lautakunnalle maksullisen (50€) oikaisuvaatimuksen 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Hakemuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa pyyntö koskee. Maksu palautetaan, jos oikaisuvaatimus johtaa arvosanan tai pistemäärän korottamiseen.

YLIOPPILAAKSI VALMISTUVAN NIMEN JULKAISEMINEN

Sekä ylioppilaslautakunnalla että lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun lautakunta on lähettänyt lukiolle tutkinnon tulostiedot ja tietojen oikeellisuus on varmistettu. Lautakunnan julkaisemassa nimilistassa on niiden ylioppilaiden nimet, jotka ovat suorittaneet tutkintonsa loppuun kyseisessä tutkinnossa ja jotka myös saavat lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisesta tutkinnosta.

Jos kokelas ei halua nimeään julkaistavan, hänen tulee pyytää kirjallisesti sekä lukiota että lautakuntaa poistamaan nimensä julkaistavaksi tarkoitetusta nimilistasta. Pyyntö esitetään rehtorille, joka toimittaa sen edelleen lautakuntaan. Pyyntö on esitettävä hyvissä ajoin ennen tulosten valmistumista.

PÄÄTTÖTODISTUS

Lukion päättötodistuksen voi saada, kun kaikki pakolliset kurssit sekä riittävä määrä syventäviä kursseja on suoritettu (vähintään 44 kurssia, katso opinto-opas: Aikuisten lukiokoulutuksen tuntijako). Lukion päättötodistus tai vähintään 2,5-vuotinen ammatillinen todistus on edellytyksenä ylioppilastutkintotodistuksen saamiselle.

YO-TODISTUS

Ylioppilastutkintolautakunta antaa ylioppilastutkintotodistuksen niille kokelaille, jotka on hyväksytty pakollisissa kokeissa ja jotka saavat tai ovat saaneet lukion päättötodistuksen tai vastaavan todistuksen ammatillisen tutkinnon suorittamisesta. Todistukset luovutetaan lakkiaisissa tai ne voi noutaa myöhemmin toimistosta.

Rehtorin tulee kevään tutkinnon osalta ilmoittaa lautakunnalle 5. toukokuuta ja syksyn tutkinnon osalta 4. marraskuuta mennessä, ketkä lukion oppilaista eivät saa päättötodistusta. Samalla rehtori myös ilmoittaa, ketkä ammatillisen tutkinnon perusteella ylioppilastutkintoon osallistuneista kokelaista eivät vielä saa todistusta ammatillisesta tutkinnostaan.

Kokelaalle, joka on suorittanut hyväksytysti tutkinnon pakolliset kokeet mutta joka ei ole vielä oikeutettu saamaan lukion päättötodistusta tai muuta vastaavaa todistusta, ei anneta ylioppilastutkintotodistusta. Hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta suorittaa ylioppilastutkintoa uudelleen. Ylioppilastutkintotodistus toimitetaan koululle, kun rehtori ilmoittaa hänen saavan päättötodistuksen.
Todistukseen merkitään hyväksytysti suoritettujen kokeiden arvosanat. Jos kokelas on ennen todistuksen antamista uusinut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Kompensoidusta kokeesta merkitään todistukseen hylätty arvosana. Ylimääräisessä kokeessa saatua hylättyä arvosanaa ei merkitä ylioppilastodistukseen.

Kokelaalle, joka on suorittanut hyväksytysti tutkinnon pakolliset kokeet mutta joka ei saa lukion päättötodistusta tai muuta vastaavaa todistusta, lautakunta antaa todistuksen hyväksyttyjen kokeiden suorittamisesta. Tällainen todistus annetaan myös tutkintoa suorittavalle kokelaalle, joka sallitussa ajassa on hyväksytysti suorittanut vain osan kokeista. Lautakunnan antaman todistuksen saa myös erillisen kokeen suorittaja sekä ylioppilas, joka tutkintotodistuksen saamisen jälkeen on uusinut kokeita tai täydentänyt tutkintoaan.

Kokelaalle, joka suorittaa tutkintoaan ajallisesti hajautettuna, ylioppilastutkintolautakunta antaa pyynnöstä maksullisen otteen ylioppilastutkintorekisteristä, josta ilmenevät hänen siihenastiset suorituksensa.

YLIOPPILASTUTKINNON ARVOSANAT

Ylioppilastutkinnossa annettavat arvosanat, jotka vastaavat kouluarvosanoja 4-10:

L	Laudatur
E	Eximia cum laude approbatur
M	Magna cum laude approbatur
C	Cum laude approbatur
B	Lubenter approbatur
A	Approbatur
I	Improbatur

KOMPENSAATIO

Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi tutkintoon vaadittavassa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos kokelaan suorittamien muiden kokeiden arvosanat osoittavat lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisia tietoja ja taitoja sekä riittävää kypsyyttä eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen (L 502/2019, 12 §). Menettelyä kutsutaan kompensaatioksi. Vain yhden hylätyn kokeen voi kompensoida. Kompensaatio voi kohdistua vain tutkintoon vaadittavaan kokeeseen. Hylättyjä ylimääräisiä kokeita ei kompensoida.

Tutkinto ei voi kuitenkaan tulla hyväksytyksi, jos koe on hylätty järjestyksen rikkomisen tai vilpillisen menettelyn vuoksi tai jos kokelas ei ole saapunut kokeeseen tai jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi (L502/2019, 12 § 2 mom.).

Ellei kokelas halua kompensaatiota suoritettavan, hänen on annettava asiasta kirjallinen ilmoitus lukiolle, joka toimittaa sen edelleen lautakunnalle. Ilmoituksen on oltava lautakunnassa kevään tutkinnossa viimeistään 5. toukokuuta ja syksyn tutkinnossa viimeistään 4. marraskuuta.

Syksyllä 2021 tai aikaisemmin aloitetut tutkinnot: Hylätyt suoritukset eri kokeissa jaotellaan neljään tasoluokkaan, joista käytetään merkintöjä i+, i, i- ja i=. Kokelaan kustakin hyväksytystä kokeesta saamasta arvosanasta annetaan kompensaatiopisteitä seuraavasti: laudatur 7, eximia cum laude approbatur 6, magna cum laude approbatur 5, cum laude approbatur 4, lubenter approbatur 3 ja approbatur 2. Hylätyn arvosanan tasoluokan i+:n kompensoimiseen tarvitaan vähintään 12 kompensaatiopistettä, i:n 14, 1i-:n 16 ja i=:n 18.

Keväällä 2022 tai myöhemmin aloitetut tutkinnot: Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensaatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti: laudatur 7, eximia cum laude approbatur 6, magna cum laude approbatur 5, cum laude approbatur 4, lubenter approbatur 3 ja approbatur 2. Kokelaan saamat kompensaatiopisteet lasketaan yhteen, ja 10 kompensaatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan. Jos kokelas on suorittanut enemmän kuin viisi koetta, hänelle otetaan kompensaatiopisteiden laskemisessa huomioon tutkintoon vaadittavista kokeista ne neljä koetta, jotka tuottavat korkeimman kompensaatiopistesumman. Ylimääräisistä kokeista ei anneta kompensaatiopisteitä.

AINEKOHTAISIA OHJEITA YLIOPPILASKOKEISIIN

Minimivaatimus ylioppilaskokeisiin valmistautuessa on oppiaineen pakollisten kurssien suorittaminen, mutta kokeet perustuvat myös valtakunnallisten syventävien kurssien sisältöön. Lisäksi Helsingin aikuislukiossa järjestetään abikursseja lähes kaikissa ylioppilastutkinnossa suoritettavissa aineissa, ja niiden suorittaminen ennen ylioppilaskoetta on erittäin suositeltavaa. Niillä harjoitellaan vastaamista tyypillisiin ylioppilaskoetehtäviin sekä Abitti-järjestelmän käyttöä.

KIELIKOKEET

Vieraissa kielissä ja toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason kokeita. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita kumman tason mukaiseen kokeeseen hän osallistuu. Yo-tutkintoon tulee kuitenkin sisältyä yksi pitkän oppimäärän koe.

Kielikokeeseen sisältyy seuraavia kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä (suluissa painotukset):

- kuullun ymmärtäminen (80–90 pistettä)
- luetun ymmärtäminen (70–90 pistettä)
- sanasto ja rakenteet (20–40 pistettä)
- kirjallinen tuottaminen (99 pistettä)

Kielikokeessa ovat mahdollisia esimerkiksi seuraavat tehtävätyypit:

- monivalintatehtävät
- aukkotehtävät
- yhdistämistehtävät
- täydentämistehtävät
- tehtävät, joissa vastataan annettuun vastauskenttään

Voit valita, missä järjestyksessä suoritat eri koetehtävät ja muuttaa kaikkia vastauksiasi, kunnes päätät kokeen. Ole tarkkana kuullun ymmärtämisen tehtävissä sen suhteen, voiko tehtävän kuunnella vain kerran vai useammin.

Tehtävän suorittamiseen tarvittava ohjeistus ja aineisto annetaan tehtävän yhteydessä. Aineisto voi olla esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, videoita tai äänitallenteita. Jos vastauksen tavoitepituus kerrotaan tehtävänannossa, sitä tulee ehdottomasti noudattaa. Koejärjestelmä laskee merkkimäärän automaattisesti.

ÄIDINKIELEN KOE

Äidinkielen koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe. Lukutaidon kokeen arvioinnissa painottuvat luetun ymmärtäminen sekä tekstien analyysi- ja tulkintataidot ja kirjoitustaidon kokeessa kirjallisen ilmaisun ja tekstin rakentamisen taidot. Molemmissa kokeissa aineistoilla on vahva asema, joten lukeminen ja kirjoittaminen liittyvät niissä toisiinsa.

Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Äidinkielen arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun pistesumman perusteella. Äidinkielen kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että kokelaalla on suoritus kokeen molemmista, eri päivinä suoritettavista osista. Jos kokelas jättää saapumatta jompaankumpaan äidinkielen kokeen koetilaisuuteen tai ei jätä molemmissa koetilaisuuksissa koesuoritusta arvosteltavaksi, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi eikä kompensaatio ole mahdollinen. Kokelaan on koetta uusiessaan suoritettava kokeen molemmat osat uudelleen.

Molemmissa kokeissa tekstit kirjoitetaan yleiskielellä. Vastaustekstin kappalejako osoitetaan jättämällä tyhjä rivi kappaleiden väliin, myös mahdollisen otsikon jälkeen jätetään tyhjä rivi. Oikolukuohjelma ei ole käytössä. Tekstin voi kirjoittaa myös esimerkiksi Libre Office -tekstinkäsittelyohjelmassa, josta kokelas siirtää kirjoittamansa tekstin vastaukselle osoitettuun tilaan.

Lukutaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa eli taitoa eritellä, tulkita, arvioida ja hyödyntää monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista, ilmaisukeinoista ja konteksteista. Tehtävät liittyvät esimerkiksi aineistona olevien tekstien merkityksiin, rakenteisiin, ilmaisuun, tematiikkaan, vastaanottoon ja kontekstiin sekä niiden välisiin suhteisiin.

Lukutaidon kokeen maksimipistemäärä on 60 pistettä. Lukutaidon kokeen arviointikohteet ovat

- kokonaiskuva lukutaidosta
- vastauksen sisältöainekset
- vastauksen esitystapa.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Tehtävänä on tuottaa pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla.

Kirjoitustaidon kokeen ylin pistemäärä on 60 pistettä. Kirjoitustaidon kokeen arviointikohteet ovat

- kokonaiskuva kirjoitustaidosta
- näkökulma-, sisältö- ja aineistovalinnat
- aineistojen käyttö
- tekstin rakenne
- kieli ja tyyli.

SUOMI TOISENA KIELENÄ -KOE

Kaikille pakollisen äidinkielen kokeen korvaavana kokeena voi olla suomi toisena kielenä -oppimäärään perustuva koe, jos kokelaan oma äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame tai jos kokelas on viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävä ja jos hän on opiskellut suomi toisena kielenä -oppimäärän lukiokurssit. Kokelaalta ei vaadita äidinkielistä suomen kielen osaamista. Suomi toisena kielenä -koe korvaa äidinkielen kokeen ja on näin ollen aina tutkinnon pakollinen koe.

Kokeessa arvioidaan, miten hyvin kokelas on saavuttanut suomi toisena kielenä -oppiaineen tavoitteiden mukaisen kielitaidon: miten hyvin hän ymmärtää kuulemaansa ja lukemaansa suomenkielistä tekstiä, hallitsee sanastoa, kielen rakenteita ja suomen kielelle tyypillisiä ilmauksia sekä pystyy tuottamaan viestinnällisiä tekstejä ja laatimaan kirjoitelman jostakin kokemuspiiriinsä kuuluvasta, lukion oppimäärän aihepiireissä mainitusta tai ajankohtaisesta aiheesta.

Kokeessa arvioidaan sekä vastaanottamistaitoja (kuuleminen ja lukutaito) että tuottamistaitoja (kirjoitustaito). Suullista tuottamista ei arvioida. Kokeessa on yhtenäinen teema, jota käsittelevät tekstit valitaan niin, että ne liittyvät lukion opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviin aihekokonaisuuksiin sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin. Tehtävät laaditaan niin, että ne mittaavat mahdollisimman kattavasti erilaisia viestintätoimintoja.

Kuuntelemisen tehtäväkokonaisuudessa mitataan kokelaan kykyä ymmärtää puhuttua kieltä, joko monologia, dialogia tai ryhmäkeskustelua. Tehtävät voivat olla monivalintatehtäviä, avoimia kysymyksiä tai erilaisia reagointi- tai tiivistämistehtäviä. Kuullut tekstit voivat edustaa erilaisia kielen rekistereitä. Ne voivat olla lukupuhetta tai aitoa puhuttua kieltä.

Lukutaidon tehtäväkokonaisuudessa mitataan kokelaan kykyä ymmärtää kirjoitettua kieltä ja vastata lukemansa perusteella erilaisiin tehtäviin, jotka edellyttävät tekstin tuottamista kohdekielellä. Luettavat tekstit edustavat eri tekstilajeja ja vaihtelevat pituudeltaan. Tehtävissä mitataan esimerkiksi pohjatekstin pääajatuksen tai tärkeiden yksityiskohtien ymmärtämistä, päätelmien tekemistä luetusta sekä yksittäisten ilmausten ymmärtämistä ja tulkintaa.

Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuudessa arvioidaan opiskelijan kykyä tuottaa itsenäisesti tekstiä ja ilmaista suomeksi ajatuksiaan lukion suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän aihepiireihin ja lukion aihekokonaisuuksiin liittyvistä teemoista. Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuus jakautuu lyhyeen kirjoitustehtävään ja kirjoitelmaan. Lyhyessä kirjoitustehtävässä mitataan sitä, miten kokelas pystyy reagoimaan annettuun aineistoon ja ottamaan huomioon sen piirteet ja edellytykset omassa viestissään. Kirjoitelmassa arvioidaan kokelaan kykyä tuottaa itsenäisesti yhtenäinen teksti annetusta aiheesta ja kykyä ilmaista ajatuksiaan suomen kielellä.

MATEMATIIKAN KOE

Matematiikan koe järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaisena. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, osallistuuko hän pitkän vai lyhyen matematiikan kokeeseen. Yo-tutkintoon tulee kuitenkin sisältyä yksi pitkän oppimäärän koe.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on 13 tehtävää. Kokelas saa vastata kummassakin kokeessa enintään 10 tehtävään. Tehtävien maksimipistemäärä on 12, joten kokeen enimmäispistemäärä on 120. Koejärjestelmä varoittaa, jos olet vastannut liian moneen tehtävään.

Koetehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan kertoa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmista hän käsittelee kyseistä aineistoa.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Seuraavaan taulukkoon on merkitty, kuinka monta tehtävää kussakin osassa annetaan ja kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa.

Osa	Tehtäviä annetaan	Kokelas vastaa (korkeintaan)
A	4	4
B1	5	3
B2	4	3

Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia:

- LibreOffice Calc
- wxMaxima
- Texas Instruments TI-Nspire CAS
- Casio ClassPad Manager
- Logger Pro
- Geogebra
- 4f Vihko

Kokeen B-osassa kokelaalla ovat käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat. Koejärjestelmän KCalc-laskinohjelma on kokelaiden käytössä myös kokeen A-osassa.

Kokeen kulku

Kokelas aloittaa koetilaisuuden käynnistämällä koneensa ja tunnistautumalla kokeeseen. Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista. Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat, ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät, eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan. A-osan palautukselle ei ole aikarajaa.

Arvostelu

Hyvästä suorituksesta näkyy, miten kokelas on päätynyt vastaukseen. Ratkaisussa on oltava tarvittavat laskut tai muut perustelut ja lopputulos, ellei tehtävänannossa toisin ohjeisteta. Vastauksen pitää olla riittävän selkeä, jotta opettajalle ja sensorille on selvää, mitä kokelas tarkoittaa, ja jotta merkinnät eivät mene vastauksessa keskenään sekaisin. Valittua merkintätapaa voi tukea selityksillä. Ohjelmia voi käyttää tehtävän ratkaisussa hyväksi niille luonteenomaisella tavalla, eikä niiden tuottamaa esitystä tarvitse kirjoittaa uudestaan, mikäli esitys on ymmärrettävä.

Vähäiset laskuvirheet eivät merkittävästi alenna pistemäärää, jos virheen johdosta tehtävä ei muutu luonteeltaan, virheestä ei seuraa ilmeisen väärä tai mahdoton tulos tai tehtävän tarkoitus ei ole testata kokelaan kykyä tehdä virheettömästi laskutoimituksia.

REAALIAINEIDEN KOKEET

Ilmoittautuessaan reaalikokeeseen kokelas ilmoittautuu tietyn oppiaineen kokeeseen, josta ei voi koetilanteessa enää poiketa. Samalla ilmoitetaan, onko koe pakollinen vai ylimääräinen.

Kullakin tutkintokerralla on kaksi reaaliaineiden koepäivää. Yhtenä koepäivänä järjestetään *psykologian, filosofian, historian, fysiikan ja biologian* kokeet. Toisena koepäivänä järjestetään *uskonnon, elämänkatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon* kokeet. Yhtenä päivänä voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta, jotka ovat eri päivinä.

Reaaliaineen yo-koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuudeltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtävissä voi olla oheismateriaalina esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita. Yhden tehtävän maksimipistemäärä voi vaihdella välillä 15–30 ja kokeen maksimipistemäärä on 120. Koejärjestelmä varoittaa, jos olet vastannut liian moneen tehtävään.